

آتش بی تدبیری انسان ها در جان جنگل

هر ساله با شروع فصل گرما آتش سوزی جنگل ها خسارت های زیادی به بار می آورد

فاطمه مرادزاده / گروه ایران

وقوع آتش سوزی در مناطق جنگلی و مرتعی کشور در حالی طی یک ماهه اخیر رو به افزایش نهاده و با تخریب ها و خسارات گسترده ای همراه بوده است که این سریال دنباله دار هر ساله و با آغاز فصل گرما در کشور تکرار می شود.

استان های کهگیلویه و بویر احمد، چهار محال و بختیاری، فارس و کردستان از جمله استان هایی است که از آغاز خرداد تا کنون شاهد وقوع آتش سوزی های گسترده ای در سطح مراتع و مناطق جنگلی خود بوده و خسارات زیادی را از این نظر متحمل شده اند. در این میان نبود امکانات و تجهیزات اطفای حریق و کمبود نیرو از یک سو و صعب العبور بودن مناطق جنگلی از دیگر سو موجب تاخیر در اطفاء و گسترش آتش سوزی ها به دیگر مناطق و افزایش خسارت به این منابع ملی شده است.

طبق آمار طی سال های ۸۰ تا ۹۰، حدود ۱۳ هزار و ۸۳۲ مورد حریق در عرصه های طبیعی ایران گزارش شده که به از بین رفتن ۱۴۲ هزار و ۹۴۱ هکتار از عرصه های طبیعی کشور منجر شده است و در این میان سال ۸۹ را شاید بتوان سال بحرانی وقوع حریق در عرصه های طبیعی ایران دانست، زیرا فقط در ۹ ماهه ابتدایی این سال، ۳۶۶۶ مورد آتش سوزی گزارش شد که به از بین رفتن ۳۷ هزار و ۵۵۴ هکتار از جنگل ها و مراتع ایران منجر شده است.

به گفته کارشناسان، وقوع آتش سوزی در جنگل های ایران به دو دلیل عمده طبیعی و انسانی رخ می دهد.

■ سهم عامل انسانی، ۸۰ درصد

فرمانده یگان حفاظت سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور درباره دلایل وقوع حریق در مراتع و جنگل های کشور به جام جم می گوید: علت بیش از ۸۰ درصد این حریق ها عامل انسانی است که اطلاع رسانی در این باره موجب کاهش آن خواهد شد.

سرهنگ پاسدار قاسم سبز علی با اشاره به برخی عوامل انسانی دخیل در این زمینه می افزاید: بی توجهی برخی مسافران و گردشگران در خاموش کردن آتش برافروخته در مناطق مرتعی و جنگلی و آتش زدن مزارع از سوی کشاورزان برای آماده سازی و ناتوانی در کنترل آن از جمله عواملی است که در کنار وزش اندک بادی در منطقه موجب انتشار و گسترش آتش به مراتع و جنگل ها و وقوع آتش سوزی های گسترده می شود. وی با بیان این که اعتبارات منابع طبیعی برای مقابله با حجم گسترده آتش سوزی ها کافی نیست، خاطر نشان می کند: به همین دلیل این سازمان درصدد برآمده تا با بهره گیری از توان جوامع محلی و تجهیز آنها موجب کاهش حریق و اطفای سریع آن بر آید که این مهم با اطلاع رسانی به شوراباها و دهیارها در استان های مختلف انجام شده و امکانات مورد نیاز اطفای حریق در اختیار آنها قرار گرفته است.

سبز علی با بیان این که در این زمینه از اعتبارات استانی و دیگر سازمان ها استفاده می شود، می گوید: با برنامه ریزی های خوبی که صورت گرفته، سهم هر کدام از سازمان ها در این باره مشخص و مقرر شده آنها در بحث اختصاص اعتبار و امکانات لازم همکاری و مشارکت کنند.

وی از اعلام آمار درباره میزان وقوع حریق در مراتع و جنگل ها در سال جاری خودداری می کند و می گوید: در استان کرمانشاه میزان آتش سوزی ها کاهش یافته است؛ اما در برخی استان ها مانند کهگیلویه و بویر احمد و چهار محال و بختیاری شاهد افزایش چند درصدی حریق بوده ایم ضمن این که در استان هایی مانند فارس نسبت به سال های گذشته تفاوت محسوسی وجود ندارد.

فرمانده یگان حفاظت سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور با اشاره به تحویل ۵۰ دستگاه اطفای حریق به استان های کشور و عقد قرارداد با نیروی انتظامی و هواپیمایی کشور برای استفاده از خدمات بالگرد تاکید می کند: با این حال باید توجه داشت که برگشت پذیری منابع طبیعی سختی و در طولانی مدت صورت می گیرد و به همین دلیل محافظت از آنها ضروری است و باید مورد توجه تمام مسئولان و مردم قرار گیرد.

■ آتش سوزی جنگل های کهگیلویه و بویر احمد

کهگیلویه و بویر احمد از جمله استان هایی است که میزان آتش سوزی در مراتع و مناطق جنگلی آن روند افزایشی داشته است. دو هکتار از اراضی منابع طبیعی و مراتع منطقه چم خانی در پنج کیلومتری یاسوج، مرکز شهرستان بویر احمد در حالی عصر دهم تیرماه دچار آتش سوزی شد که پیش از آن در سوم

تیر نیز حدود ۳۰ هکتار از مراتع و جنگل های حفاظت شده دیل گچساران و مراتع حفاظت شده آن در آتش سوخت. این اتفاق در خرداد هم در کوهستان های مرتفع بهمنی رخ داد و آتش به جان جنگل های انبوه تنگ دوراک ممبی در این شهرستان افتاد و بیش از ۳۰ هکتار از مراتع و جنگل های این منطقه را سوزاند.

آتش سوزی جنگل ها در کهگیلویه و بویر احمد سریالی است که هر ساله در میانه بهار آغاز می شود و تا پایان ادامه دارد و حاصل آن مرگ تدریجی جنگل های انبوه این استان است.

مدیر کل منابع طبیعی کهگیلویه و بویر احمد با اشاره به موقعیت جغرافیایی سخت و وجود ارتفاعات صعب العبور در این استان به جام جم می گوید: بسیاری از جنگل های این استان در ارتفاعات و مناطق صعب العبور واقع شده، به همین دلیل مهار و اطفای آتش هنگام وقوع آن بسیار سخت است که ایجاد یک پایگاه هوایی در این منطقه ضروری است.

سید محمد رضا جهان آرا با بیان این که ما تاکنون چند بار پیشنهاد احداث یک پایگاه هوایی با یک دستگاه بالگرد را به مرکز این استان برای پوشش استان های اطراف کرده ایم، می افزاید: تاکنون به این درخواست ما پاسخ داده نشده است و حدود پنج میلیون هکتار جنگل در این استان ها هر بار به دلیل آتش سوزی و نبود امکانات نابود شده است در حالی که در صورت وجود امکانات می توانستیم از میزان این خسارت ها بکاهیم.

وی با بیان این که در بسیاری موارد به دلیل ماشین رون بودن مسیرها، نیروهای این سازمان و داوطلبان پای پیاده و به سختی از ارتفاعات بالا رفته و خود را به آتش می رسانند تا بادست خالی و شاخ و برگ، آتش ها را خاموش کنند، تاکید می کند: فصل گرما

آغاز شده و تمام جنگل های این استان نیز دارای علوفه است که همین عوامل موجب وقوع آتش سوزی های مکرر و وسیعی در منطقه می شود، به همین دلیل مادر آماده باش کامل هستیم، اما اگر امکانات مورد نیاز اطفای حریق از جمله بالگرد در اختیار ما نباشد، خسارت ها به میزان زیادی افزایش می یابد.

جهان آرا با بیان این که گرچه امسال وقوع آتش سوزی نسبت به سال گذشته بیشتر شده است، می گوید: اما این میزان به دلیل همت و تلاش نیروهای سازمان منابع طبیعی و جنگلانی در مساحت کمتری رخ داده است، روند مثبتی که طی سال های اخیر شاهد آن هستیم، به طوری که در سال ۸۹، ۱۴۵ فقره آتش سوزی در سطح ۸۰۲ هکتار از جنگل ها و مراتع استان رخ داد.

اما در سال ۹۰ با ۴۱ فقره آتش سوزی فقط به ۱۳۲ هکتار از منابع خسارت وارد شد و سال ۹۱ نیز ۳۷ مورد آتش سوزی در استان صورت گرفت که موجب نابودی ۱۱۰ هکتار از مراتع و جنگل های استان شد. این میزان از ابتدای امسال تاکنون ۱۲ مورد بوده که به ۷۴ هکتار از منابع طبیعی خسارت وارد کرده است.

■ آتش سوزی جنگل های بانه

طی چند روز گذشته در حالی بخشی از منابع جنگلی اطراف شهر بانه طعمه حریق شد و در آتش سوخت که هفته گذشته حریق در سه نقطه جنگلی سنجج خسارت هایی بر جا گذاشت. پیمان باباپیری، مدیر کل منابع طبیعی استان کردستان عامل انسانی را علت بیشتر آتش سوزی های مراتع و جنگل های استان می داند و درباره آتش سوزی جنگل های بانه می گوید: وسعت آتش سوزی این منطقه که در قسمتی از کوه آرابا به سمت کریم آباد رخ داد، حدود دو هکتار است و علت آن نیز همچون دیگر آتش سوزی ها در استان مصنوعی گزارش شده و عامل حریق هم نامعلوم است.

وی می افزاید: هنگام آتش سوزی در مراتع و مناطق جنگلی بیشتر مردم تماشاچی هستند در صورتی که این منابع متعلق به خودشان است و باید حافظ و نگهدار آن باشند.

این مسئول با بیان این که آتش سوزی دارای سه نوع سطحی، تنه ای و عمقی است، خاطر نشان می کند: بیشتر آتش سوزی های موجود در مراتع و جنگل های استان از نوع سطحی است که در این نوع، آسببی به تنه و ریشه درختان وارد نمی شود.

در کنار آتش سوزی جنگل های کشور روز گذشته رئیس سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری شیروان از آتش سوزی ده هکتار گسترار گندم این شهرستان در ۴۸ ساعت اخیر خبر داد.

رمضانعلی شاری در گفت و گو با ایرنا علت بروز این آتش سوزی را بی احتیاطی رهگذاران عنوان می کند و می گوید: بر آورد می شود از این ناحیه ۲۴۰ میلیون ریال خسارت به بار آمده باشد.